

ACC. N:R M. 14178:1-8.

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

Landskap: Småland Upptecknare: Karl Nilsson, Kalrvik  
Härad: Kimmerådal Berättare: " " "  
Socken: Kalrvik Berättarens yrke: lantbrukare  
Uppteckningsår: 1957 Född år 1897 i Kalrvik

Religiösa inslag i heminvedningen. s. 1-8.

LUF 106.

Kalvsbicks socken har ej haft några fria samfund  
utan endast gammalt läseri har förekommit  
"Hyckligt"

En August Hjälmgren var en präst som  
inget främmande frill samfund fick komma.  
Och ingen inom församlingen torde för honom  
uppläsa sina hus till dessa.

Någon gång kunde någon predikant komma  
och hålla ett tal i något vägsjäl varvid ungdom-  
mar kunde gå och höra på men nästa söndag  
hade Hjälmgren fått reda på det och då predikade  
han om det. Och träffade han dem som varit  
och hört den främmande predikanten blev  
det ett förmanings tal till dem också.

Därför kan jag ej omtala ett frireligiöst hem.

Bibel och tänkespråks tavlor har förekommit i de  
flästa hemmen. En av dessa tavlor hade till  
tänkespråk, Herren är min herde mig skall intet

fäddas, så var det tavlor som saknade text dessa  
varo Jesus med törnekrona. Jesus in rider i Jerusa-  
lem. Evangelisterna. Jungfru Maria. Josef som  
timmerman. Josef och Jerubarnet. Lutter.  
Melanton. Himmelen en annan Hålvetet.  
En annan var. En Kristens resa dessa var rätt stora  
tavlor med många bilder och under varje bild  
en förklaring över den och där den resande befann  
sig förtillfället. På ett ställe kommer han till  
Mistras länds dy. Dessa tavlor var oljetryck.  
Om en Kristens resa var oljetryck kan jag  
ej säga. Det var nog bara färgtryck.  
Tänkespråks tavlor av trä har jag ej sett.  
Men däremot målade på glas.  
Dessa uppräknade tavlor köptes av kringvand-  
rande försäljare. I samma hus hade de bilder-  
na upprätta på väggen utan glas och ram  
men i de flesta fallen fanns det både glas och

ram Några fotografier av Walderström eller  
liknande har ej förekommit.

De ansågs såsom ulvar kläda i fårakläder.

Däremot kunde det förekomma fotografi  
av församlingens präst i en del hem men  
ej allmänt.

I en del hem kunde det finnas kruksifix  
men några särskilda seremonier kring  
dem förekommo ej de hade sin plats på  
någon byrå och ansågos som prydnads-  
saker.

I början av 1900 talet kom en vandrare och  
utgav sig som försäljare för något  
bibelsamfund och sålde en familjebibel  
han sålde i nästan varje gård, boken kom  
med många bilder i den men her det var  
ansågs den som villoslärare och bibeln blev  
förstörd där som fanns barn i hemmen fingo

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

3.

de hava den och blådra i tils den var förstörd  
och jag tror att det ej finnes enda bok kvar.  
Däremot saknades ej den gamla bibeln  
Karl XII i familjebibeln fanns på de sista bladen  
blad för anteckningar men några anteckning-  
ar blevo ej införda.

Något altare fanns ej i hemmen vid vigsel i  
hemmet ställdes ett mindre bord vid detta bord  
ställdes även brudpallarna vilka i bland lånades  
i prästgården ej håller någon särskild brudmatta  
utan det var vad matta huset kunde uppbringe.  
Advents ljus har ej kommit i bruk förän  
efter 1900 och advents stjärnan ett gott stycke in  
på 1900 Den hängdes upp till advent.

Den började att säljas av handlarna häromkring  
förut kunde ett eller två ljus tändas i fönstret  
mot gårdssidan men ej allmänt och är ej allmänt  
ännu. Sedan har kommit från samhället

Däremot har vi fått en ny sed med julgran vilken  
ses utanför bostaden och i den inmonteras  
elektriska lampor det har förekommit några år.  
Likaså julgran i kyrkan började ig för år efter 1905  
med levande ljus.

Kristi korskrona har odlats i hemmen och des  
blommor torkats och präsats i någon andakts-  
bok eller bibell i mitt hem finnes en av dessa  
blommor. Om den omtalas att den föreställer  
Kristi lidande, Där finnes törnekronan, stegen  
hamnaren och spikarna m, m.

Så hade man evighets blommor de växte i träd-  
gården där de om somnaren blommade när  
høsten kom togs de in torkades och sattes i  
någon vas på en byrå där fingo de stå tills att  
det blev nytt.

Långöverkast med bibliska med bibliska  
bilder i mitt hem finnes två stycken föreställande



Jesus utdelar nattvarden de köptes efter 1900 och  
såldes genom kringresande knallar de var från  
Liatorp och benämndes för Liatorpa knallarna.  
De voro på rångarna vid högtidliga tillfällen  
såsom vid jul, påsk, pingst, eller om man vän-  
tade främmande. Vid sorg användes de ej  
för att det var mycket rätt i dem.  
Jag har även sett ett annat motiv till  
sångöverkast det var konung David som  
sitter på sin tron med en harpa framför  
sig.

Vid barndom användes till dopskål en pråssad  
glas skål på hög fot så kallad "Ljelskål" samt  
ett ljus på var sin sida om skålen, var det på  
sommaren hade man blommor på bordet  
annars förekom det ej. Hade man något träd  
som passade ställdes det i blommornas  
ställe. annars kunde det vara vad blommor som

kälsk till och med ängs blommor. Man köpte ej  
gärna några blommor.

För några år sedan började en del att göra  
julänglar. Ett cellulid huvud monterades på en  
trådställning klädes med vitt tyg och uppsattes  
till jul.

Likasa har på 1950 en del börjat att köpa kyrka med  
electrisk ljus inuti samt spelverk. Dessa två  
saker har börjat efter 1950.

De böcker som på slutet av 1800 talet till in på 1900  
har varit, Bibeln. Psalmboken. Portillor, Flöten,  
Johan Arnt, Norberg. Ros, morgon och afton bönen  
Meerbeck. Luthers husportilla. Bönböcker  
Brinnande böroffer Långböcker Linderat.  
Moses och Lambrens visor,

Någon ny literatur fick ej gärna finnas den  
ansågs som skadlig.

Det kan i detta sammanhang sägas, Kyrkan i



ACC. N:R M. 14178:8.

Kalvsvik rymde på 1900 talet 800 personer och ändå att  
tjänsten började kl 10 pm var den till sista plats  
upptagen, Sedan var ej tjänsten slut förän  
fram emot 2 em och i bland till 3 em.

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

8.